

USTAWA

z dnia 20 lipca 1991 r.

o zmianie ustawy — Prawo celne.

Art. 1. W ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 75, poz. 445 i z 1991 r. Nr 60, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w pkt 7 i 8 wyrazy „granicę celną” zastępuje się wyrazami „granicę państwową”,

b) dodaje się pkt 16—19 w brzmieniu:

„16) zabezpieczenie majątkowe — zabezpieczenie należności celnych,

17) agencja celna — osobę fizyczną lub osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, która uzyskała zezwolenie Prezesa Głównego Urzędu Ceł do podejmowania czynności przed dyrektorem urzędu celnego za podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą, na zlecenie i w granicach upoważnienia tego podmiotu,

18) kontyngent celny — kontyngent ilościowy lub wartościowy na przywóz towarów na polski obszar celny lub ich wywóz za granicę, dla których Rada Ministrów ustaliła preferencyjne stawki celne,

19) zarządzający wolnym obszarem celnym — osobę fizyczną lub osobę prawną, posiadającą prawo własności lub wieczystego użytkowania nieruchomości, na której ma być ustanowiony wolny obszar celny.”;

2) w art. 4 w ust. 5 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) może ustanowić czasową opłatę specjalną, o której mowa w art. 106d.”;

3) w art. 7:

a) w ust. 1:

— w pkt 5 po wyrazach „środki transportu” dodaje się wyrazy „z wyjątkiem samochodów osobowych”,

— dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) towary wysokozaawansowane technologicznie, substancje chemiczne podwójnego zastosowania oraz towary i technologie jądrowe, urządzenia, materiały podwójnego przeznaczenia, którymi obrót podlega szczególnej kontroli lub ograniczeniom na mocy porozumień międzynarodowych albo dwustronnych porozumień między państwowych lub wymaga spełnienia określonych wymogów.”,

b) w ust. 3 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wykaz towarów, o których mowa w ust. 1 pkt 6.”;

4) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej albo interes gospodarczy lub interes narodowy kraju, może ustanowić:

1) czasowe ograniczenie obrotu towarowego z zagranicą,

2) kontyngent celny,

3) w przypadku, o którym mowa w art. 106d, ustanawiać kontyngenty ilościowe lub wartościowe na przywóz towarów na polski obszar celny.”;

5) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Przewóz towarów, z zastrzeżeniem ust. 2, przez polski obszar celny jest wolny od wymogu uzyskania pozwolenia, ograniczeń ilościowych i wartościowych oraz od cła.

2. Na przewóz towarów wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 6 wymagane jest uzyskanie pozwolenia.

3. Przewóz, o którym mowa w ust. 1, może być uzależniony od złożenia zabezpieczenia majątkowego.
  4. Nie pobiera się zabezpieczenia majątkowego od towarów przewożonych na podstawie dokumentów gwarancyjnych, ustalonych w umowach międzynarodowych.”;
- 6) w art. 17:
- a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) środki produkcji i środki transportu, z wyjątkiem samochodów osobowych, wdzierżawione, wynajęte lub oddane do użytkowania, przywożone lub wywożone w celu prowadzenia działalności gospodarczej,”
  - b) w ust. 3:
— skreśla się wyrazy „w wysokości równej kwocie cła”,
— pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) przedmiotem czasowego obrotu są środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3.”;
- 7) w art. 22 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Kontrola celna może być wykonywana również poza miejscem odprawy celnej, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że towar został wprowadzony na polski obszar celny z naruszeniem przepisów prawa lub umów międzynarodowych; kontrola ta może być wykonywana w ciągu 2 lat od dnia wprowadzenia towaru na polski obszar celny.”;
- 8) w art. 23 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Cło wymierza się według stanu towaru i jego wartości celnej w dniu dokonania zgłoszenia celnego i według stawek w tym dniu obowiązujących.”;
- 9) w art. 25:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Wartością celną towaru jest cena zapłacona lub należna za towar celny (wartość transakcyjna) wraz z kosztami w niej nie ujętymi, a faktycznie poniesionymi przez kupującego:
    - 1) transportu i ubezpieczenia, poniesionymi do granicy państwa lub portu polskiego,
    - 2) prowizji zapłaconej w związku ze sprzedażą,
    - 3) opakowań towaru, jeżeli występują łącznie z towarem,
    - 4) należności i opłat licencyjnych, które kupujący musiał zapłacić jako warunek sprzedaży towaru,
    - 5) przychodów lub innych korzyści z odsprzedaży, wykorzystania lub innej dyspozycji w stosunku do towaru, które bezpośrednio lub pośrednio przypadły sprzedawcy,
    - 6) związanymi z dostarczeniem przez kupującego, bezpłatnie lub po cenie niższej od rynkowej, rzeczy lub usług wykorzystanych w związku z wytworzeniem lub sprzedażą towaru.”;
  - b) skreśla się dotychczasowe ust. 2 i 4,
  - c) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje oznaczenie ust. 2, a wyrazy „w ust. 2 pkt 6” zastępuje się wyrazami „w ust. 1 pkt 6”,
  - d) dotychczasowy ust. 5 otrzymuje oznaczenie ust. 3;
- 10) w art. 26 w ust. 1:
- a) w pkt 3 wyrazy „w art. 25 ust. 2 pkt 5” zastępuje się wyrazami „w art. 25 ust. 1 pkt 5”,
  - b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) dokumenty, o których mowa w art. 50 ust. 3 i 4, służące do określenia wartości celnej, nie zostały dołączone do wniosku, a w przypadku ich dołączenia — jeżeli organ celny zakwestionował ich wiarygodność.”;
- 11) w art. 30 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „w art. 25 ust. 2 pkt 6” zastępuje się wyrazami „w art. 25 ust. 1 pkt 6”;
- 12) w art. 31:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Wolnym obszarem celnym jest wyodrębniona i niezamieszkała część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie może być prowadzona działalność gospodarcza przez polskie, zagraniczne i międzynarodowe podmioty gospodarcze, z wyłączeniem handlu detalicznego. Wyłączenie nie dotyczy wolnego obszaru celnego ustanowionego na terenie lotniczego, morskiego lub rzecznoego przejścia granicznego.”;
  - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Składem celnym jest wyodrębniona część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie podmioty gospodarcze mające siedzibę na terytorium Polski mogą składać i przechowywać towary oraz dokonywać ich konsygnacji i konfekcjonowania.”;
- 13) art. 32 otrzymuje brzmienie:
„Art. 32. 1. Wolne obszary celne, w drodze rozporządzenia, ustanawia Rada Ministrów.
2. Rada Ministrów, ustanawiając wolne obszary celne, określa ich granice oraz osobę zarządzającego.
3. Do wykonania odgraniczenia wolnego obszaru celnego od pozostałego polskiego obszaru celnego zobowiązany jest zarządzający.
4. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą określi sposób odgraniczenia, o którym mowa w ust. 3.”;
- 14) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:
„Art. 33a. 1. Prezes Głównego Urzędu Cel określi warunki funkcjonowania wolnych obszarów celnych.
2. Zarządzający sporządza szczegółowy regulamin funkcjonowania wolnego obszaru celnego, który wymaga zatwierdzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Cel.”;
- 15) w art. 34 dodaje się ust. 5—7 w brzmieniu:
„5. Na terenie wolnego obszaru celnego ustanowionego na terenie lotniczego, morskiego lub rzecznoego przejścia granicznego mogą dokonywać zakupu towarów wyłącznie podróżni.
6. Wstęp na teren wolnego obszaru celnego, z wyłączeniem obszarów, o których mowa w ust. 5, jest dozwolony wyłącznie w miejscach i czasie określonym przez urząd celny, na podstawie ważnych przepustek; przepustki zarówno stałe, jak i jednorazowe wydaje zarządzający wolnym obszarem cel-

- nym w uzgodnieniu z właściwym miejscowo urzędem celnym.
7. Wzory przepustek ustala Prezes Głównego Urzędu Cel.;"
- 16) w art. 37 skreśla się kropkę i dodaje wyrazy „oraz złożenia zabezpieczenia majątkowego.”;
- 17) w art. 38:
- w ust. 1 wyrazy „3 lat” zastępuje się wyrazami „12 miesięcy”, kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje wyrazy „przekazanie towaru do innego składu celnego nie powoduje przedłużenia tego terminu.”;
  - w ust. 2 wyrazy „12 miesięcy” zastępuje się wyrazami „6 miesięcy”;
- 18) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:
„Art. 39a. Przepisy art. 39 stosuje się odpowiednio do wolnych obszarów celnych.”;
- 19) w art. 46:
- ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Funkcjonariusze celni przy wykonywaniu dozoru celnego i kontroli celnej mogą:
    - legitymować osoby przekraczające granicę celną,
    - legitymować, w przypadku, o którym mowa w art. 22 ust. 3, osoby posiadające towary przywiezione lub nadesłane z zagranicy, których rodzaj lub ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej,
    - dokonywać powtórnych czynności z zakresu kontroli celnej, badać pochodzenie towarów, o których mowa w pkt 2, również w przypadku gdy zostały one dopuszczone do obrotu na polskim obszarze celnym bez zastrzeżeń,
    - wchodzić na podstawie legitymacji służbowej oraz imiennego upoważnienia wydane go przez dyrektora urzędu celnego na tereny, do pomieszczeń lub środków przewoźnych, z zastrzeżeniem ust. 3.”;
  - dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Funkcjonariusze celni mogą wchodzić do lokalu mieszkalnego w przypadku uzasadnionego podejrzenia, o którym mowa w art. 22 ust. 3, po uzyskaniu zgody prokuratora; przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu stosuje się odpowiednio.”;
- 20) po art. 46 dodaje się art. 46a w brzmieniu:
„Art. 46a. 1. W razie stwierdzenia, w wyniku czynności określonych w art. 46 ust. 2 pkt 2—4, że towary nie były poddane kontroli celnej, organ celny dokonuje wymiaru i poboru cła, chyba że wszczęto postępowanie w trybie określonym w odrębnych przepisach.
2. W wypadku gdy osoba posiadająca towary przywiezione lub nadesłane z zagranicy w toku czynności kontrolnych nie przedstawi dowodów odprawy celnej lub dowodów zakupu towarów, uważa się, że towary te nie były poddane kontroli celnej.”;
- 21) w art. 50:
- w ust. 1 wyraz „i” zastępuje się wyrazem „lub”,
  - w ust. 2:
    - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) numer rachunku bieżącego w banku podmiotu dokonującego obrotu,”
    - ostatnie zdanie skreśla się,
  - ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Do wniosku należy dołączyć deklarację wartości celnej, fakturę w oryginale lub inny dokument służący do ustalenia wartości celnej, określony przez Prezesa Głównego Urzędu Cel, oraz przedstawić do wglądu dokument przewoźowy, jeżeli w danym rodzaju transportu występuje.”;
  - dotychczasowy ust. 3 otrzymuje oznaczenie ust. 4,
  - dotychczasowy ust. 4 otrzymuje oznaczenie ust. 5 i wyrazy „w ust. 2” zastępuje się wyrazami „w ust. 2 i 3”;
- 22) w art. 74:
- w ust. 1 w pkt 2 skreśla się wyrazy „powołanych do załatwiania formalności celnych na zlecenie podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą”;
  - skreśla się ust. 2;
- 23) w art. 77 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „14 dni” zastępuje się wyrazami „7 dni”;
- 24) w art. 90 po pkt 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) kwotę, powyżej której należności celne uiszczą się w formie bezgotówkowej”;
- 25) użyte w przepisach rozdziału 7 w różnych przypadkach wyrazy „Prezes Głównego Urzędu Cel” zastępuje się wyrazami „Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą”;
- 26) po rozdziale 7 dodaje się rozdział 7a w brzmieniu:
- „Rozdział 7a
Ochrona rynku przed przywozem towarów
zagrożających interesom gospodarczym krajowych
producentów
- Art. 106a. 1. W przypadku przywozu towarów na polski obszar celny w tak zwiększonej ilości i na takich warunkach, że przywóz ten powoduje lub może powodować poważne szkody dla interesów gospodarczych krajowych producentów wytwarzających podobne towary lub towary bezpośrednio konkurujące, można wprowadzić na okres nie przekraczający jednego roku środki przewidziane w niniejszym rozdziale.
2. W zakresie wyrządzenia szkody oraz związku przyczynowego między wzrostem przywozu towarów na polski obszar celny w ilościach tak zwiększonych i na takich warunkach a szkodą stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu antydumpingowym.
- Art. 106b. 1. Zastosowanie środków, o których mowa w art. 106d, następuje po przeprowadzeniu przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą postępowania wszczętego na pisemny wniosek osoby fizycznej lub osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobo-

- wości prawnej, występujących w imieniu krajowych producentów lub z urzędu.
2. Do wszczęcia postępowania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 98 i art. 99 ust. 1 i 2.
  3. W toku postępowania Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą zasięga opinii zainteresowanych ministrów, Prezesa Urzędu Antymonopolowego oraz właściwych organizacji reprezentujących interesy gospodarcze krajowych producentów lub konsumentów.
- Art. 106c. 1. Zakończenie postępowania, o którym mowa w art. 106b, powinno nastąpić w ciągu 90 dni od dnia jego wszczęcia; przepis art. 103 ust. 6 stosuje się odpowiednio.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w przypadku gdy uzna, że nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 106a ust. 1, wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.
- Art. 106d. 1. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzenia postępowania, o którym mowa w art. 106b, że przywóz towarów na polski obszar celny nastąpił w tak zwiększonej ilości i na takich warunkach, że powoduje lub może powodować poważne szkody dla interesów gospodarczych krajowych producentów wytwarzających podobne towary lub towary bezpośrednio konkurujące, może:
- 1) wezwać eksportera do złożenia oświadczenia o ograniczeniu ilości lub zmianie ceny towaru przywożonego na polski obszar celny,
  - 2) wystąpić do Rady Ministrów o ustanowienie:
    - a) czasowych ograniczeń przywozu towarów na polski obszar celny,
    - b) kontyngentu ilościowego lub wartościowego na przywóz towarów na polski obszar celny,
    - c) czasowej opłaty specjalnej oprócz stawki celnej.
  2. W przypadku wydania rozporządzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 pod lit. a) i b), wygasają nie wykorzystane uprawnienia przyznane pozwoleniami określonymi w art. 54.
- Art. 106e. 1. Urzędy celne naliczają należną czasową opłatę specjalną od towarów sprowadzanych lub nadsyłanych z zagranicy i przekazują ją, za okresy miesięczne, na rachunek urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę urzędu celnego, w terminie 23 dni po upływie każdego miesiąca.
2. Podmioty dokonujące obrotu towarowego z zagranicą są obowiązane wpłacić należną czasową opłatę specjalną do kasy lub na rachunek bankowy urzędu celnego, który dokonał odprawy celnej, w terminie określonym do uiszczenia cła.
3. Jeżeli przyjmuje się zabezpieczenie majątkowe, w tym samym trybie powinny być zabezpieczone należności z tytułu czasowej opłaty specjalnej.
  4. Urzędy celne są uprawnione do egzekucji należności z tytułu czasowej opłaty specjalnej od towarów sprowadzanych lub nadesłanych z zagranicy.
  5. W zakresie nie uregulowanym w ust. 1—4 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące rozliczeń z tytułu cła.
- Art. 106f. W przypadku określonym w art. 106a, jeżeli artykuły importowane korzystały z subsydiów eksportowych, Rada Ministrów może nałożyć opłatę specjalną w wysokości odpowiadającej tym subsydiom.”;
- 27) w art. 113 w ust. 1 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „z widocznym numerem identyfikacyjnym.”;
- 28) dotychczasowe art. 116—118 skreśla się;
- 29) po art. 115 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:
- „Rozdział 8a
Agencja celna
- Art. 116. Agencja celna może:
- 1) składać zabezpieczenie majątkowe,
  - 2) przygotowywać niezbędne dokumenty do odprawy celnej i dokonywać zgłoszenia celnego,
  - 3) badać towary i pobierać ich próbki przed dokonaniem zgłoszenia celnego,
  - 4) uiszczać należności celne,
  - 5) podejmować towary po dokonaniu odprawy celnej,
  - 6) składać inne wnioski przewidziane w niniejszej ustawie.
- Art. 117. Agencja celna może tworzyć i utrzymywać magazyny celne, po uzyskaniu zgody dyrektora urzędu celnego.
- Art. 118. 1. Agencja celna działa na zlecenie podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą i w granicach udzielonego jej na piśmie upoważnienia.
2. Podmiot, o którym mowa w art. 50 ust. 1, jeżeli nie załatwia spraw przed dyrektorem urzędu celnego osobiście lub przez upoważnionego pracownika, może zlecić ich załatwianie tylko agencji celnej.
  3. Podejmowanie czynności, o których mowa w art. 116, może nastąpić po złożeniu dyrektorowi urzędu celnego upoważnienia, o którym mowa w ust. 1.
- Art. 118a. 1. Agencja celna jest obowiązana do podejmowania niezbędnych czynności dla zabezpieczenia interesów podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, który udzielił jej upoważnienia.
2. Agencja celna ponosi wobec organów celnych odpowiedzialność za czynności, o których mowa w art. 116, dokonane na zlecenie i w granicach udzielonego jej upoważnienia.

- Art. 118b. 1. Prowadzenie działalności usługowej jako agencji celnej wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa Głównego Urzędu Cei.
2. Prezes Głównego Urzędu Cei może udzielić zezwolenia osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która:
- 1) nie prowadzi innej działalności gospodarczej, z wyjątkiem działalności spedycyjnej lub przewozowej,
  - 2) posiada odpowiednie warunki lokalowe, środki łączności i wyposażenie techniczne,
  - 3) zabezpieczy pokrycie roszczeń z tytułu odpowiedzialności, o której mowa w art. 118a ust. 2.
3. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i wysokość zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, w zależności od zakresu działalności agencji celnej.
- Art. 118c. 1. Agencja celna jest obowiązana zapewnić, aby czynności, o których mowa w art. 116, były wykonywane przez osoby:
- 1) nie karane za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,
  - 2) posiadające kwalifikacje potwierdzone egzaminem zdanym przed komisją egzaminacyjną.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje, sposób powoływania komisji egzaminacyjnej i przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a także wysokość opłat egzaminacyjnych przeznaczonych na pokrycie działalności komisji i wynagrodzenia jej członków.
- Art. 118d. Prezes Głównego Urzędu Cei może cofnąć zezwolenie w przypadku:
- 1) działania niezgodnego z przepisami prawa,
  - 2) naruszenia warunków, o których mowa w art. 118b ust. 2 lub art. 118c ust. 1.
- Art. 118e. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale do udzielania i cofania zezwoleń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące koncesjonowania działalności gospodarczej.
- Art. 118f. Działalność agencji celnej, w tym także prowadzenie rejestrów, ksiąg i innej dokumentacji, podlega kontroli organów celnych.”;
- 30) w art. 120 w pkt 2 wyrazy „do dnia 31 grudnia 1991 r.” zastępuje się wyrazami „do dnia 31 grudnia 1992 r.”;
- 31) użyte w ustawie w różnych przypadkach wyrazy „Polska Rzeczpospolita Ludowa” zastępuje się wyrazami „Rzeczpospolita Polska”.
- Art. 2.** 1. Z dniem 30 czerwca 1992 r. znosi się wolne obszary celne, które nie spełniają wymogów określonych w niniejszej ustawie.
2. Prezes Rady Ministrów ogłosi w drodze obwieszczenia wykaz wolnych obszarów celnych, o których mowa w ust. 1.
- Art. 3.** Składy celne prowadzące działalność w zakresie określonym w dotychczasowym brzmieniu art. 31 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, w terminie do dnia 1 stycznia 1992 r. dostosują swoją działalność do przepisów niniejszej ustawy.
- Art. 4.** Towary złożone w składzie celnym przed dniem wejścia w życie ustawy mogą być tam składowane lub przechowywane przez okres ustalony w dotychczasowych przepisach.
- Art. 5.** Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów, punktów oraz porządku alfabetycznego liter.
- Art. 6.** Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że art. 118 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*